

Operátor/operátorka oděvní výroby (kód: 31-049-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání:	Operátor oděvní výroby
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v normách a v technických podkladech v oděvní výrobě	4
Řízení a organizace práce technologického úseku oděvní výroby	4
Zajišťování optimálního využívání výrobních a pracovních kapacit v rámci technologického úseku oděvní výroby	4
Operativní řešení organizačních a provozních problémů v rámci technologického úseku oděvní výroby	4
Řízení pracovního týmu technologického úseku oděvní výroby	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v normách a v technických podkladech v oděvní výrobě

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést základní normy (normy kvality, ISO normy), vyjmenovat technické podmínky pro oddělování, vyztužování a spojování (zásady pro návaznost vzoru, požadavky na parametry vyztužování oděvních dílů, na kvalitu stehů), uvést velikostní systémy oděvních výrobků	Ústní ověření
b) Pracovat s technologickou dokumentací pro konkrétní oděvní výrobek (popsat podle technického nákresu výrobek, rozlišit podle technického popisu jednotlivé detaily výrobku, určit podle pracovního předpisu technologii)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Řízení a organizace práce technologického úseku oděvní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit technologii na svěřeném úseku v souladu s pracovním předpisem (popsat postupy prací vykonávaných podřízenými pracovníky pro konkrétní výrobek), posoudit správnost navrženého technologického postupu z hlediska využitelnosti materiálů, výrobního zařízení a kvality hotového oděvního výrobku	Ústní ověření
b) Navrhnout použití vhodných strojů a zařízení ke zhotovení konkrétního oděvního výrobku, stanovit jejich technologické parametry podle použitých materiálů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat postup plnění uložených pracovních úkolů a navrhnout přidělení práce podřízeným pracovníkům (vypracovat výrobní postup pro technologický úsek, vysvětlit hlavní zásady pro sestavení výrobního postupu)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování optimálního využívání výrobních a pracovních kapacit v rámci technologického úseku oděvní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout vhodné uspořádání výrobních zařízení a pracovních míst pro zajištění plynulého a efektivního průběhu výroby a průchodu zpracovávaného polotovaru nebo výrobku jednotlivými pracovišti řízeného technologického úseku (vypracovat nákres podlaží)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout vhodné uspořádání pracovišť v návaznosti na optimalizaci výrobního procesu a minimalizaci manipulačních časů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Operativní řešení organizačních a provozních problémů v rámci technologického úseku oděvní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navrhnout obsazení pracovních pozic na počátku pracovní směny na základě konkrétních podmínek absence pracovníků	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navrhnout opatření při přerušení v dodávce materiálu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout řešení problémů vzniklých v průběhu směny v důsledku poruchy strojního zařízení, výpadku energií	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést na modelové situaci jednání s lidmi – simulovat řešení organizačních problémů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Řízení pracovního týmu technologického úseku oděvní výroby

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Přidělit úkol (pracovní operaci) podřízenému pracovníkovi v souladu s jeho profesní kvalifikací, dodat potřebné instrukce	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést pracovní operaci podřízenému pracovníkovi, doplnit potřebné pokyny	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Prezentovat členům pracovního týmu cíle, záměry, očekávání a výsledky	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Informovat nadřízené o výsledcích práce, vyjednat podmínky pro účinné plnění úkolů	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Prezentovat různé způsoby motivace podřízených pracovníků	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Předvést na modelové situaci jednání s lidmi – simulovat řešení interpersonálních problémů	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky není vyžadována.

Při zkoušce jsou ověřované odborné kompetence a kritéria hodnocení sestaveny v dílčí procesy. Uchazeči je zadáno zorganizovat práci s ohledem na efektivní využití výrobní techniky pro konkrétní oděvní výrobek a konkrétní dílčí úsek oděvní výroby (vypracovat část výrobního postupu a nákres podlaží, předvést na modelových situacích řízení pracovního týmu a řešení provozních problémů). Pro řešení modelových situací si uchazeč zvolí oděvní výrobek a strojní zařízení z nabídky autorizované osoby, které jsou blíže specifikovány v kap. Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky.

Autorizovaná osoba připraví modelové situace z provozu oděvní výroby (minimálně jednu pro každou ověřovanou odbornou kompetenci – předpokládá se, že u odborných kompetencí „Operativní řešení organizačních a provozních problémů v rámci technologického úseku oděvní výroby“ a „Řízení pracovního týmu technologického úseku oděvní výroby“ se budou všechna kritéria hodnocení ověřovat na modelové situaci), nabídne různé druhy oděvních výrobků a jejich polotovarů (na kterých budou odborné kompetence ověřovány) a zpracuje seznam strojového vybavení (strojů a zařízení, které jsou k dispozici a na kterých lze zhotovovat nabízené výrobky). Autorizovaná osoba umožní uchazeči se seznámit s nabídkou oděvních výrobků a seznamem strojového vybavení v předstihu (minimálně 1 týden) před zkouškou.

Autorizovaná osoba zpracuje přehled doporučené literatury a umožní uchazeči se s ním seznámit v předstihu (minimálně 1 měsíc) před zkouškou. O formě seznámení uchazeče s nabídkou oděvních výrobků, se seznamem strojového vybavení a s přehledem doporučené literatury rozhoduje autorizovaná osoba.

Zkouška bude probíhat jak v prostředí odborné učebny (dílny), tak v prostředí reálného provozu v oděvní výrobě (především při simulování praktických činností a při navrhování řešení konkrétních problémů). Jednotlivá kritéria hodnocení se ověřují uvedenými způsoby ověření a zaměřují se jak na výsledek vykonávané činnosti, tak na způsob předvedení činnosti.

Praktické předvedení spočívá ve skutečném provedení reálné činnosti nebo simulaci ústní komunikace, čtení konkrétní technologické dokumentace apod. Při ověřování splnění kritérií hodnocení formou praktického předvedení s ústním ověřením se požaduje stručné slovní doplnění předvedené činnosti v souladu s doporučenou literaturou, ve smyslu vysvětlení nebo obhajoby zvoleného postupu či řešení.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na zhotovování oděvů a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti oděvnictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na oděvní technologie a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.
- d) Profesionální kvalifikace 31-049-M Operátor/operátorka oděvní výroby + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích pozicích v oblasti výroby oděvů nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oborech zaměřených na výrobu oděvů.

Další požadavky:

- •Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnotícího standardu je třeba mít k dispozici odbornou učebnu (dílnu) umožňující ověření všech odborných kompetencí a mít přístup do reálného provozu oděvní výroby. Minimální materiálně-technické vybavení:

- Technická dokumentace (technický nákres, technický popis, pracovní předpis) pro oděvní výrobky (minimálně pro 3 druhy oděvních výrobků - trupový, kalhotový, sukňový; ke každému druhu minimálně 2 různé varianty těchto výrobků)
- Různé druhy hotových oděvních výrobků (minimálně 3 druhy oděvních výrobků - trupový, kalhotový, sukňový) a polotovary těchto výrobků (minimálně 5 vzorků pro předvedení operace a/nebo popisu postupu práce)
- Pracoviště (úsek reálného provozu) se základním vybavením pro předvedení pracovní operace spojování: šicí stroje (průmyslový jednojehlový šicí stroj se stehem vázaným, průmyslový jednojehlový šicí stroj se stehem klikatým), speciální stroje (obnitkovací tří nebo vícenitný stroj, konfekční dírkovací stroj, zapošívací stroj, knoflíkovací stroj, závorovací stroj), nůžky, krejčovský metr
- Pracoviště (úsek reálného provozu) se základním vybavením pro předvedení pracovní operace tvarování: fixační technika (fixační lis) a žehlicí technika (parní a elektrická nebo elektroparní žehlička, žehlicí stůl, základní tvarovky)
- Přísun potřebné energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Záznamové archy pro vypracování výrobního postupu, psací potřeby, případně PC

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a na přestávky) je 3 až 4 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro textilní, oděvní a kožedělný průmysl , ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Moděva, v. d. Konice